

Luonnonsuojelulain 83 §:n momentin mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien pyydystämistä ja häirintää

Hakija

Kalevi Eklöf

Asia

Lupahakemus lintujen rengastamiseen ja kontrollointiin tutkimustarkoituksessa koko Suomen alueelle Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Hakemus

Hakija hakee lupaa luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin kielloista poiketen rengastaa ja kontrolloida lintuja tutkimustarkoituksessa. Tutkimuslupa olisi jatkoa aikaisemmin myönnetylle luvalla VARELY/3622/2017 ja rengastajakortille n:o 23, ja tukisi hankkeita, joissa hakija on mukana yhteistyökumppanina UPM:n, Metsähallituksen, Kaakkuritutkimuksen ja Suomen Riistakeskuksen tutkimuksessa. Lupaa haetaan koko Suomen alueelle Ahvenanmaata lukuun ottamatta ajalle 1.1.2023 – 31.12.2026.

Kaakkuritutkimuksen toteutus ja menetelmät

Tutkimuksen tärkein menetelmä on lintujen merkintä merkkirenkain ja seuraaminen yksilöllisesti. Yksilöiden tunnistamisessa käytetään värillisiä merkkirenkaita, joissa on numeroita, kirjaimia tai kumpiakkin. Tutkimus alkoi vuonna 2004, jolloin professori Pertti Sairola, Helsingin yliopiston Luonnontieteellisen keskusmuseon Rengastustoimiston pitkäaikainen johtaja, toi ensimmäiset renkaat Kanadasta. Valtakunnallisesti muiden harrastajien kokoama aineisto on tärkeä tietolähde. Kun tiedetään rengastetusta kaakkurista rengastuspäivä ja siiven mitta voidaan laskea taaksepäin koska lintu on kuoriutunut ja pesintä alkanut. Lisäksi aiempaa rengas- ja seuranta-aineistoa on käytetty talvehtimisalueiden, muuttoreittien, rengastuspaikkojen ja pesimäaikaisten ruokajärvien selvittämiseen. Tutkimus on pitkäaikainen hanke, joka lisää sen arvoa. Tulokset antavat sellaista tietoa, jota ei missään muussa hankkeessa kaakkurista Suomessa ole koottu. On tärkeää saada merkittyjä merkittyjen lintujen jälkeläisiä, näin syntyy niiden sukupuu.

Hakija pyytää, että luvan myöntäjä sisällyttäisi lupaan sopivaksi katsomansa aineisto- ja kontrolliaineistojen antamisveloitteen Rengastustoimistolle, jotta luvan käyttäjä voi laskea mm. pesinnän aloituksen. Lupaa haetaan kiireellisenä, sillä lintujen pesintä on parhaillaan käynnissä ja rengastustoiminnan jatkuvuus halutaan taata mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Lausunto ja kuuleminen

Luonnontieteellisen keskusmuseon alaiselle Rengastustoimistolle on myönnetty rengastuslupa lintujen merkintään (VARELY/8346/2022). Rengastustoimisto koordinoi rengastustoimintaa Suomessa mm. hankkimalla ja jakamalla yhtenäiset renkaat ja organisoimalla rengastustietojen tallentamisen ja hyödyntämisen tms. Rengastustoimistolle myönnettyä rengastuslupaa saavat käyttää Rengastustoimiston hyväksymät rengastajat. Rengastustoimisto ei ole hyväksynyt hakijaa ko. luvan

käyttäjäksi, ja siksi Rengastustoimistolta on pyydetty asian käsittelyn tueksi lausunto koskien hakijan rengastushistoriaa ja rengastuslupien jakamista yleisesti.

Luonnontieteellisen keskusmuseon / Rengastustoimiston lausunto 23.8.2023

Rengastajien henkilökohtaiset rengastusluvut ovat olleet voimassa yleensä viisivuotiskauden, jonka jälkeen heille on haettu lupaa uudelle lupakaudelle, mikäli tämä on ollut perusteltua. Uusi viisivuotiskausi astui voimaan 1.1.2023. ELY-keskuksen myöntämä rengastuslupa on myönnetty Rengastustoimistolle, joka hakee luvan kaikkien rengastajien puolesta. Rengastustoimisto voi edelleen myöntää oikeuden hyödyntää saamaansa lupaa hyväksymilleen rengastajille lupaehtojen (VARELY/8346/2022) mukaisesti. Hyväksyntä rengastusluvan käyttäjäksi on määritelty lupaehtojen kohdassa 2:

- ”Tämän luvan mukaisesti saa rengastaa Luonnontieteellisen keskusmuseon (Luomus) hyväksymä rengastaja. Luomuksen hyväksymät rengastajat a) ovat sitoutuneet rengastaessaan noudattamaan Luomuksen laatimia ohjeita (liite 1) ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tässä luvassa olevia ehtoja, b) ovat todistettavasti saaneet koulutuksen lintujen turvalliseen pyydystämiseen, käsittelyyn ja rengastamiseen kokeneen rengastajan johdolla, c) ovat osoittaneet lajintuntemustaitonsa joko museon järjestämässä tentissä tai kokeneen rengastajan valvonnassa ja d) omaavat moitteettoman rengastushistorian, eikä aiempiin Luomukselle toimitettuihin allekirjoitettuihin sitoumuksiin saa olla poikkeamia, jollei niistä ole erikseen kirjallisesti tai muulla todistettavalla tavalla Luomuksen kanssa sovittu. Rengastajalla ei myöskään saa olla muita todennettavia rikkomuksia, jotka voivat vaikeuttaa rengastustavoitteiden saavuttamista.”

Vähäisistä rikkeistä (esim. tietojen palautuksen myöhästyminen) on voitu sopia suoraan Luomuksen Rengastustoimiston kanssa. Vakavammat rikkeet, joka vaarantavat lintujen tai rengastajien turvallisuuden tai rengastuksen tieteellisen tavoitteiden saavuttamisen, on toimitettu rengastajien keskuudessaan valitseman rengastajatoimikunnan käsittelyyn, joka toimii Luomuksen ja rengastajien välisenä luottamuselimenä. Rengastajatoimikunta on tarvittaessa kuullut rengastajaa ja antanut suosituksena kurinpidollisesta menettelystä, jota Luomus on pääasiallisesti seurannut. Näin ollen kaikkien VARELYn myöntämälle lupakaudelle 2023–2027 (VARELY/8346/2022) rengastusoikeutta hakeneiden rengastajien tiedot ja taustat on käyty läpi ja käyttö lupa myönnetty, mikäli ehdot täyttyvät. Mikäli ehtoja on rikottu, on Luomus kuullut rengastajaa vähäisimpiin rikkeisiin tai rengastajatoimikuntaa vakavampiin rikkeisiin liittyen. Vähäisten rikkeiden kohdalla rengastuslupa on uusittu, mikäli rengastaja on antanut hyväksyttävän selityksen rikkeilleen. Vakavampien rikkeiden osalta on seurattu pääasiassa rengastajatoimikunnan suositusta.

Mikäli henkilö hakee uutta rengastuslupaa, sovelletaan häneen yhtä lailla yllä olevia ehtoja, luonnollisesti kuitenkin lukuun ottamatta aiempaa uraa rengastajana.

Jokaista lupakokonaisuutta varten Luomuksella on lisäksi sisäiset ohjeet, kuinka kattavaa aiemman kokemuksen tai harjoittelun on oltava, jotta oikeus käyttää Luomuksen rengastuslupaa voidaan antaa. Mikäli rengastaja hakee laajennusta siihen, mitä kaikkia lintulajeja hän saa rengastaa, menetellään samoin tavoin kuin uuden rengastajan osalta. Lisäksi tällöin tarkastellaan kuitenkin myös aiempaa

31.10.2023

rengastushistoriaa ja mahdollisia rikkeitä samalla tavoin kuin uutta luvan käyttöoikeuden myöntämistä harkittaessa.

Rengastustoimisto ei ole antanut hakijalle käyttöoikeutta Rengastustoimiston rengastuslupaun. Käyttöoikeutta ei ole annettu, sillä hakijan tapauksessa ei ole täytynyt luvan lupaehdossa 2 määritellyt edellytykset moitteettomasta rengastushistoriasta. Puutokset liittyvät mm. yksityisillä luonnonsuojelualueilla rengastamiseen, löytötietojen raportointiin ja höyhenten keräämiseen.

Hakijaa on kuultu Rengastustoimiston lausunnosta. Hakija on antanut vastineen lausuntoon 21.9.2023 ja täydentänyt vastinettaan 11.10.2023, 12.10.2023 ja 16.10.2023. Vastineissaan hakija käy mm. läpi aikaisempaa toimintaansa rengastajana.

Määräykset, joita hakemus koskee

Hakemus koskee luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja lintulajeja. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen pyydystäminen on kiellettyä. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rahoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa, jos luvan myöntämisestä ei ole haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus ei myönnä hakijalle lupaa rauhoitettujen lintujen rengastamiseen.

Perustelut

Haettua lupaa ei myönnetä, koska tapauksessa ei täyty luonnonsuojelulaissa (9/2023) asetetut luvan myöntämisen edellytykset. Lupa voidaan myöntää esim. tutkimustarkoituksessa, jos luvan myöntämiselle ei ole olemassa muuta tyydyttävää ratkaisua ja siitä ei ole haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle.

Lintujen rengastuksella ja aikaisemmin rengastettujen lintujen uudelleen pyydystämällä rengastettujen lintujen kontrollointia varten saadaan tietoa mm. lintujen liikkumisesta elinalueellaan. Rengastaminen on tämän tiedon hankkimiseen vain vähäisesti lintuja häiritsevä tapa, minkä vuoksi poikkeusluvan edellytykset tutkimustarkoituksen osalta täyttyvät. Rengastustoiminnalla ei ole sallittua vahingoittaa lintuja ja tapaturmaisesti kuolevien rengastettujen lintujen osuus on vain pieni verrattuna käsiteltyjen lintujen määrään, kun toimintaa tekevät osaavat rengastajat. Rengastustoiminta yleisesti ei vaaranna rengastustoiminnan kohteena olevien lintujen suotuisaa suojelutasoa, jos toiminta tehdään mahdollisimman vähän häiriötä linnustolle aiheuttaen.

Luvan myöntämisen edellytyksenä on lain mukaan kuitenkin myös se, että myönnettävälle luvulle ei saa olla muuta tyydyttävää vaihtoehtoa. Tässä tapauksessa harkittavana on ollut, onko hakemuksessa kuvatulle lintujen rengastustiedon hankkimiselle olemassa muuta tyydyttävää tapaa kuin haetun luvan myöntäminen.

31.10.2023

Lupaa ei myönnetä sillä perusteella, että muu tyydyttävä ratkaisu on olemassa. Lintujen rengastustietoa saadaan Suomessa hankittua kattavasti ja riittävästi Luonnontieteelliselle keskusmuseolle (Luomus) myönnetyn rengastusluvan nojalla. Hakemuksessa ei ole esitetty perusteita sille, miksi juuri hakijan tulisi toteuttaa rengastustoimintaa. Hakemuksessa viitataan kaakkuritutkimukseen, mutta myös kaakkureita voidaan rengastaa tyydyttävällä tavalla Luomuksen luvalla.

Rengastustoiminnan organisointi

Jotta rengastustoiminta tuottaa yhteneväistä tieteellisesti arvokasta ja vertailukelpoista tietoa, tulee se toteuttaa yhteneväisin rengastusmerkein ja menetelmin. Luonnonsuojelulain 10 §:n mukaan Luomus vastaa osaltaan eliölajien suojeluun, seurantaan ja tiedonhallintaan liittyvistä tehtävistä. Näihin tehtäviin kuuluu lintujen rengastustoiminnan hallinnointi. Luomuksen alainen Rengastustoimisto toimii rengastuksen koordinoijana. Näin kontrolloidaan, ettei kukaan esimerkiksi rengasta päällekkäisillä numeroilla tai sopimattomilla renkailla. Lisäksi näin varmistetaan, että rengastettavia lintuja häiritään mahdollisimman vähän ja rengastietojen raportointi on yhteneväistä. Rengastustoimisto pystyy näin myös kontrolloimaan tarkemmin harvinaisten tai muuten herkkien lintujen rengastusta ja valvomaan esimerkiksi sitä, ettei niiden pesällä käydä tarpeettoman monta kertaa. Jos rengastusta tehtäisiin yksittäisten henkilöiden lupien nojalla, riittävän laajaa ja varmaa koordinaatiota ei voi taata. Lisäksi myös laajempi, esimerkiksi Euroopan tasoinen koordinointi olisi vaikeaa, jolloin ei välttämättä saataisi kansainvälisesti yhteneväistä rengastustietoa. Euroopan alueella rengastusta koordinoi EURING, joka esimerkiksi pyrkii lisäämään yhteistyötä kansallisten rengastusta koordinoivien tahojen välillä.

Ei ole perusteltua ajatella, että rengastustoimintaa voisi tehdä ilman keskitettyä asiantuntijaohjausta ja järjestelyä. On siis ollut tarkoituksenmukaista luvittaa lintujen rengastaminen Luomuksen ja sen alaisen Rengastustoimiston kautta. Rengastustoimistolla on rengastuslupansa (VARELY/8346/2022) mukaisesti oikeus päättää, kenelle se myöntää luvan käyttöoikeuden.

Varsinais-Suomen ELY-keskus ei ota kantaa hakemuksessa esitettyyn aineistopyyntöön tai vastineissa esille tulleeseen kritiikkiin koskien Rengastustoimiston ja sen toimikunnan menettelyä.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 10 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023

31.10.2023

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Salli Uljas.

Liitteet Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Rengastustoimisto rengastus@luomus.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/3966/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3966/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Uljas Salli 31.10.2023 12:53

Esittelijä Maanpää Liisa 31.10.2023 12:37

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.